

УНИВЕРЗИТЕТ У ПРИШТИНИ СА ПРИВРЕМЕНИМ СЕДИШТЕМ У КОСОВСКОЈ МИТРОВИЦИ
ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ

Датум 23. 07. 2021.

ИЗВЕШТАЈ О ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ, КАНДИДАТА И МЕНТОРА ЗА ИЗРАДУ
ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

1. Датум и орган који је именовao комисију

22. 06. 2021.

Одлуком Наставно-научног већа Филозофског факултета Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици бр. 1454 образована је комисија за оцену подобности докторанта Јелене Јевтић

2. Састав комисије са знаком имена и презимена сваког члана, звања, назив уже научне области за коју је изабран у звање, назив факултета (установе) у којој је члан комисије запослен:

1. Валентина Питулић, редовни професор, историја српске књижевности, Филозофски факултет Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици
2. Небојша Лазић, редовни професор, историја српске књижевности, Филозофски факултет Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици
3. Бошко Сувајчић, редовни професор, народна књижевност, Филолошки факултет Универзитета у Београду (председник)
4. Бојан Јовић, књижевност 19. и 20. века, научни саветник, Институт за књижевност и уметност у Београду
5. Александар Костадиновић, доцент, историја српске књижевности, Филозофски факултет Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици

II БИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

Јелена Јевтић је рођена 5. 7. 1990. године у Сарајеву (Босна и Херцеговина). Основне студије завршила је на 2014. године на Филозофском факултету Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици са просечном оценом 8, 43. На истом Факултету завршила је мастер академске студије (са просечном оценом 9, 43) одбравивши завршни рад на тему *Мотив Страшног суда и последња времена у књижевном делу Димитрија Кантакузина*.

Објављивала радове у тематским зборницима и часописима. Живи у Штрпцу, на Косову и Метохији.

III БИБЛИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

1. Јелена Јевтић, *Обредни контекст преварања у приповеци Љута неман Григорија Божовића*. Рад је добио две позитивне рецензије и прихваћен је за објављивање у часопису Зборник Филозофског факултета у Приштини (М51);
2. Јелена Јевтић, *Књижевни феномен јуродивости у делима Ф. М. Достојевског и Божјим људима Борисава Станковића*, Зборник радова са међународног научног скупа *Наука без граница II*, Косовска Митровица, 2020, стр. 271-283, (М14);

3. Јелена Јевтић, Тијана Милентијевић, *Поетика чуда у српској средњовековној књижевности*, Зборник радова са међународног научног скупа *Наука без граница II*, Косовска Митровица, 2019, стр. 43-59. (M14).

IV ОЦЕНА ДА ЈЕ КАНДИДАТ ПОДОБАН ДА РАДИ ДИСЕРТАЦИЈУ

Увидом у биографију и библиографију кандидата, комисија сматра да кандидат Јелена Јевтић испуњава све услове за израду докторске дисертације.

V ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ПРЕДЛОЖЕНОГ МЕНТОРА

НАПОМЕНА: За ову докторску дисертацију предложено је два ментора

За ментора је предложен/а

1. Др Валентина Питулић, редовни професор
Филозофског факултета у Косовској Митровици, Катедра за српску књижевност и језик

Библиографија ментора са најмање 5 (пет) јединица релевантних за област из које се ради докторска дисертација.

1. Питулић, В. (2010). Транспозиција народне песме и њена психолошка функција у приповедачкој прози Григорија Божовића, У: *Научни састанак слависта у Вукове дане*, 2010, Међународни славистички центар, Филолошки факултет, 39/2, ISBN 978-86-86419-91-0, ISSN 0351-9066, од стр. 457, до стр. 467, UDC: УДК 821.163.41.09-34 Божовић Г. М 34
 2. Питулић, В. (2013). Семантика дрвета у народним умотворинама са Косова и Метохије. У: *Језици и културе у времену и простору I*, (стр. 13- 21). Нови Сад: Филозофски факултет, ISBN 978-86-6065-152-7, M14.
 3. Питулић, В. (2016). Функција народне песме у приповедачкој прози Григорија Божовића и Јанићија Поповића. У: *Састанак слависта у Вукове дане*. (стр. 27-35). Београд: Међународни славистички центар Филолошког факултета. UDK 80 ISSN 0351-9066 ISBN 978-86-6153-316-7, COBISS.SR-ID 225597708, UDK 821.163.41.09, M14
 4. Питулић, В. (2018). Народне умотворине Срба са Косова и Метохије од Ивана Степановича Јастребова до последњих записа. У: *Српска славистика, колективна монографија, Том II, Књижевност, култура, фолклор, Питања славистике*. Главни и одговорни уредник др Љиљана Бајић Међународни конгрес слависта, Београд, 20-27. VIII 2018, Београд: Савез славистичких друштава Србије. (стр. 263-276). ISBN 978-86-917949-4-1. M14
 5. Питулић, В. (2020). Приповедачка проза Григорија Божовића у светлу традиције, значење прага и огњишта. У: *Књижевна историја*, бр. 172. Главни и одговорни уредник Бојан Јовић. (стр. 223-236). Београд: Институт за књижевност и језик. ISSN 0350-6428, UDK 82, M24
2. Др Небојша Лазих редовни професор Филозофског факултета у Косовској Митровици
1. Лазих, Н. (2014). Парадигма косовског мита: од Његоша до Милана Ракића, Од косовског завета до Његошевог макрокозма (међународни тематски зборник), Филозофски факултет Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици, Косовска Митровица, ISBN 978-86-6349-026-0, стр. 727-740, M14
 2. Лазих, Н. (2015). Обликовање простора у Златном руну Борислава Пекића, Зборник Матице српске за књижевност и језик, књига LXIII, свеска 1, Нови Сад, ISSN 0543-1220, стр. 189-224, M24
 3. Лазих, Н. (2016). Дан шести Растка Петровића: корак ближе апсолутној нули човечности, Век српске голготе 1915 – 2015: I – III (међународни тематски зборник), књ. II: Књижевност и језик, Филозофски факултет Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици, Косовска Митровица, ISBN 978-86-6349-066-6, стр. 175 -189, M14
 4. Лазих, Н. (2018). Фреско-слика и песничка слика, Оглед о Симониди Милана Ракића, Наука без граница, књ. I Изван оквира (међународни тематски зборник), Филозофски факултет Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици, Косовска Митровица, ISBN 978-86-6349-103-8, стр. 195-

206, M14

5.Лазих, Н. (2019). Сталкеров поглед; свет, зона, соба. (Мисао Андреја Тарковског о човеку и свету и њена визуелизација у Сталкеру), Књижевна историја, бр. 169, Институт за књижевност и уметност, Београд, ISSN 035-6428, стр. 365-383, M24.

Комисија сматра да др Валентина Питулић и др Небојаша Лазих спуњавају све услове за ментора ове докторске дисертације за област историја српске књижевности

VI ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ:

ОЦЕНА:

1. Формулације назива дисертације

Комисија закључује да је радни назив дисертације **Фолклорни подтекст у приповедачкој прози Григорија Божовића** прикладан и да добро репрезентује суштину предложене теме истраживања.

2. Предмета (проблема) истраживања

Опис теме:

Дело Григорија Божовића је веома слојевито и као такво захтева интердисциплинаран приступ како би се сагледала сва сложеност његове поетике. Посебан слој његовог стваралаштва представља фолклорни подтекст. Стваралаштво Григорија Божовића захтева тумачење књижевног текста са становишта етнологије и фолклористике. У оквиру докторске дисертације прво ће се направити осврт на досадашња истраживања поетике Григорија Божовића, са освртом на резултате појединих аутора попут Станислава Винавера, Милана Богдановића, Гојка Тешића, Александра Јовановића, Владете Вуковића, Миленка Јевтовића, Милорада Јеврића и других теоретичара књижевности. У оквиру овог истраживања размотриће се проблем интертекстуалности и функције жанрова народне књижевности у стваралаштву Григорија Божовића. Како је интертекстуалност у поетици овог писца мало истражена то ће се направити увид у транспозицију жанрова народне књижевности, што ће допринети бољем разумевању односа у друштву конкретне етнопсихолошке заједнице.

Григорије Божовић је стварао у времену када је традиција била веома жива, што ће утицати на то да жанрови народне књижевности постану важан подтекст у његовом књижевном опусу. У раду ће се пратити фреквентност појединих жанрова народне књижевности као што су лирске, епске песме и говорне народне творевине (пословице, изреке, клетве, благослове, здравице) као и прозни облици (предања, легенде). У анализи фолклорног подтекста у стваралаштву Григорија Божовића направиће се увид у начин на који је писац градио карактере ликова. Размотриће се и функција жанра у жанру као могућност подробнијег сагледавања улоге краћих фолклорних врста (пословица, изрека, клетва) у епској песми, предању и легенди који су део фолклорног наслеђа Срба са Косова и Метохије, а које је писац вешто инкорпорирао у свој текст.

У дисертацији ће, са позиције архетипске критике, по тумачењу Карла Густава Јунга, Џорџа Фрејзера, Нортропа Фраја и других аутора, бити разматрана функција појединих архетипова као што је архетип жене (мајке, сестре, љубе, осветнице, верне и неверне жене), као и архетип јунака (који је доминантан) и религиозни архетип који је кључан у разумевању поетике Григорија Божовића. Посебна пажња биће посвећена мушком принципу где су доминантни архетип јунака, оца, мученика и издајника, као и приповеткама у којима су јунаци „располућеног бића“, они који су примили исламску веру и изгубили свој идентитет. Григорије Божовић је добар познавалац менталитета људи у својој средини, што је посебан захтев у тумачењу психологије јунака, имајући у виду варијетете и карактерологију Срба о којима је писао Јован Цвијић.

Посебан сегмент рада биће разматрање етичког кодекса који је био важан моменат у поетици Григорија Божовића, са посебним акцентом на етичке поступке јунака када то од њих не очекујемо. Поступци јунака тумачиће се у оквиру одређених друштвено-историјских прилика и неписаних закона који се морају поштовати. Функционисање мушког и женског принципа пратиће се у митолошком, психолошком, етнопсихолошком, социолошком, обредно-обичајном и другим контекстима, имајући у виду кодексе који владају у конкретној друштвеној заједници.

Посебно поглавље биће Косовски завет и легенда у стваралаштву Григорија Божовића, као и епски градови и јунаци, преко којих ће се боље разумети они слојеви његовог стваралаштва који представљају етичку вертикалу колективног наслеђа. Како је Григорије Божовић поникао у средини у којој је негован култ косовских јунака показаће се на који начин косовски завет чувају његови јунаци који одолевају свим искушењима свакодневног живота. Један део рада биће посвећен тумачењу косовског завета и легенде коју је Божовић инкорпорирао у своју поетику посредством народне епске песме, легенде и предања где посебно место заузимају епски градови, чијим транспонованем у свој текст писац ствара посебан слој у којем доминира опозитан однос некад/сад.

У анализи фолклорног наслеђа у поетици Григорија Божовића посебан сегмент биће функција простора (огњиште, праг, кућа, вода, гора) и времена, где простор често има сакрални карактер, попут огњишта поред којег се доносе важне одлуке везане за породицу, али и за колектив. Време, као фундаментална категорија у моделу света пратиће се у односу на два временска плана – у земаљском времену и времену у оквиру сакралне историје. У раду ће се показати однос појединца и колектива према празницима, као цикличној временској категорији која представља „искорак из времена“ који је важан за опстанак колектива.

Фолклорни подтекст у стваралаштву Григорија Божовића садржи и један важан моменат, а то су неписани закони и обредно-обичајна пракса преко које је очувана духовност и идентитет. У фолклорној традицији однос према непријатељу је у оквирима највиших етичких норми, што ће бити случај и у стваралаштву Григорија Божовића. Строго утврђена правила односе се и на однос према непријатељу који подразумева чување достојанства противника и у оним тренуцима када су угрожени појединац и колектив. У фолклорном подтексту писца уочавамо елементе народне религије, обичаје и веровања, митолошки слој, дијалекатски говор, познавање симболике обичаја колашинског краја у чијем кључу се и тумачи његово

стваралаштво, посебно његов фолклорни слој. Да би се избегло једнострано тумачење показаћемо утицај обреда на књижевни текст и обрнуто. Како би се боље сагледала функција обреда у стваралаштву Григорија Божовића, ослањајући се на Бронислава Малиновског и Емила Диркема, поћи ће се од тога да обред може бити систем комуникације, али и средиште сукоба различитих верских заједница. Посебно поглавље, веома важно за разумевање фолклорног подтекста, биће обреди прелаза везани за промену биолошког, породичног или социјалног статуса јединке. Како се иницијација односи на рођење, свадбу и смрт (о чему је подробно писао Ван Генеп) показаће се да у приповедачкој прози Григорија Божовића обреди прелаза имају троделну структуру (сепарација, лиминалност и фаза ре(агрегације)) са свим елементима који их прате као што су ношња, храна, строго утврђена правила свадбе или погребни обичаји пренесени из народне традиције, што ће се показати на конкретним примерима. У приповеткама Григорија Божовића долази и до кршења одређених табуа, што доводи до одређене казне, што ће бити показано на примерима из богатог фолклорног подтекста писца.

У фолклорном оквиру у коме су неговани обред и обичај, култ и гостопримство, посебно место заузима култ земље, као архетипска представа Велике мајке, значајне за формирање архетипологије Божовићевих ликова.

Гостопримство, као важан моменат у традицији Срба доминантно је обележје и у стваралаштву писца, тако да ће у анализи фолклорног подтекста важно место заузети и овај мотив. Фолклорни подтекст у стваралаштву једног писца омогућава трагање за архаичним слојевима, у којима се налазе скривени кодови једне културе, што ће бити додатан изазов у новом читању приповедачке прозе Григорија Божовића.

Комисија закључује да је предложени предмет истраживања својом сложености, актуелношћу и значајем у областима дисертације.

3. Библиографија прелиминарних истраживања

Кандидат је приложио библиографију од три библиографске јединице релевантних за истраживање: Овде наводимо јединице најзначајније за истраживање:

1. Јелена Јевтић, *Обредни контекст проверавања у приповеци Љута неман Григорија Божовића*. Рад је добио две позитивне рецензије и прихваћен је за објављивање у часопису Зборник Филозофског факултета у Приштини (M51);
2. Јелена Јевтић, *Књижевни феномен јуродивости у делима Ф. М. Достојевског и Божјим људима Борисава Станковића*, Зборник радова са међународног научног скупа *Наука без граница II*, Косовска Митровица, 2020, стр. 271-283, (M14);
3. Јелена Јевтић, Тијана Милентијевић, *Поетика чуда у српској средњовековној књижевности*, Зборник радова са међународног научног скупа *Наука без граница II*, Косовска Митровица, 2019, стр. 43-59. (M14).

4. Циљеви истраживања:

1. Приказати основна начела поетике Григорија Божовића.

2. Уочити жанрове народне књижевности у уметничком тексту, класификовати их и утврдити њихову функцију.
3. Тумачење ликова у светлу књижевне архетипологије.
4. Примењујући архетипски приступ, дефинисати примере женског и мушког принципа представљене архетипом мајке, сестре, неверне и верне жене, осветнице и љубавнице, као и јунака, оца, издајника, мученика.
5. Косовски завет и косовска легенда у приповедачкој прози Григорија Божовића.
6. Приказати како је Григорије Божовић оживљавањем епских градова и јунака, садашњости супротставио славну прошлост.
7. Користећи опозицију ми/они показати како верска, културолошка и етничка различитост могу бити језгро заплета или расплета у приповедачком поступку Григорија Божовића.
8. Доказати значајну улогу култа у традицији српског народа с посебним освртом на култ огњишта, хлеба, прага и земље у стваралаштву Григорија Божовића.
9. Осветлити правила неписаних закона родовско-племенских заједница који су нашли одјека у књижевном опусу Григорија Божовића.
10. Функција обреда као комуникационог и регулативног система одређене друштвене заједнице.

Хипотезе:

1. Фолклорни подтекст у прози Григорија Божовића није само реалистичко бележење обичаја, народне ношње и умотворина већ основа која даје обележје Божовићевом стваралаштву. Писац наводи да би без традиције наша књижевност била „врло рђаво издање европске културе, бледо и бескрвно“, тако да полазимо од хипотезе да је Божовић живео и стварао традицију обликујући је индивидуалним талентом у изузетно књижевно остварење.
2. Жанрови народне књижевности као интертекст Божовићевог књижевног стваралаштва представљају пишчев начин оживљавања архетипских наслага фолклорног наслеђа
3. Неписани закони су важнији од писаних и играју кључну одлуку у свим битним сегментима једне друштвене заједнице која још увек чува остатке родовско-племенског уређења
4. Божовићеви ликови су формиран по узору на моделе традиционалне културе, а могуће их је дефинисати као митолошке и психолошке архетипове. Ликови су додатно одређени историјским околностима, верским и националним идеалима као и антропогеографским особинама људи са тог подручја.
5. Косовски завет и легенда су за Григорија Божовића у исто време мит и стварност коју проживљава и оживљава.

5. Очекивани резултати

Очекујемо да ће ово истраживање допринети детаљнијем конституисању поетике Григорија Божовића са аспекта интердисциплинарног проучавања књижевног текста, полазећи од поменутих студија које су се бавиле овим проблемом. Један од очекиваних резултата јесте потврђивање хипотезе да етнографски записи

у књижевном стваралаштву нису само реалистичко сликање тадашње Србије већ имају комплекснију улогу: као регулативи у једној друштвеној заједници и као нераскидива веза са архетипским наслеђем предака. Приликом анализе интертекстуалности у приповедачкој прози овог писца очекујем да ћемо направити преглед свих заступљених жанрова народне књижевности, њихову класификацију и осветлити њихову функцију. Средишњи део рада биће посвећен књижевној архетипологији ликова Григорија Божовића, те очекујем да ћемо дефинисати мушки и женски принцип између митологије и психологије, традиције и збиље. Једну битну компоненту рада чиниће анализа времена и простора, тако да је један од очекиваних резултата доказивање хипотезе да је Григорије Божовић своју поетику градио на опозицији некад/сад која је довела до сталног преплитања историје, мита, легенде и стварности.

6. План рада

1. Увод

1.1. Поетика Григорија Божовића

2. Интертекстуалност у приповедачком поступку Григорија Божовића

2.2. Жанрови народне књижевности и њихова функција у стваралаштву Григорија Божовића

2.3. Говорне народне творевине (изреке, пословице, клетве, заклетве, благослови)

2.4. Народне лирске песме

2.5. Народне епске песме

2.6. Прозни жанрови народне књижевности (легенде, предања, бајке)

3. Архетипологија књижевних ликова Григорија Божовића

3.1. Женски ликови

- мајка

- осветница

- љубавница

- сестра

- верна жена

- неверна жена

3.2. Мушки ликови

- јунак

- мученик

- отац

- издајник

4. Косовски завет и легенда у стваралаштву Г. Божовића

4. 1. Епски градови и јунаци у опозицији некад/сад

4. 2. Време и простор

5. Неписани закони

5. 1. Ми/они (супротности у религијском погледу, културолошке разлике)

5. 2. Обредно-обичајна пракса и њена функција у тексту

5. 3. Обреди прелаза

5. 4. Култ

- култ огњишта

- култ земље

- култ прага

- култ хлеба

5. 5. Гостопримство

6. Закључак

6. Извори и литература:

Григорије Божовић, *Сабрана дела*, Завод за уџбенике, Београд, 2016.

1. Ајдачић, Д. (2004). *Прилози проучавању фолклора балканских Словена*. Београд: Научно друштво за словенске уметности и културе;
2. Андрејевић, Д. (1991). *Национална етика и књижевна естетика Григорија Божовића*. Баштина 1 (2), 71-79;
3. Андрејевић, Д. (2016). Жена између ероса и танатоса у прози Григорија Божовића. *Поетика Григорија Божовића*, тематски зборник водећег националног значаја. Косовска Митровица: Филозофски факултет, 73-89;
4. Антонијевић, Д. (1991). *Значење српских бајки*. Београд: Етнографски институт САНУ;
5. Ахметагић, Ј. (2012). *Невидљиво збивање: православна духовност у прози Григорија Божовића*. Приштина: Институт за српску културу;
6. Бандић, Д. (1991). *Народна религија Срба у 100 појмова*. Београд: Нолит;
7. Бандић, Д. (1980). *Табу у традиционалној култури Срба*. Београд: Београдски графичко-

издавачки завод;

8. Бандић, Д. (1990). *Царство земаљско и царство небеско*. Београд: Београдски графичко-издавачки завод;
9. Bahtin, M. (1989). *O romanu*. Beograd: Nolit;
10. Бојовић, Д. (2015). Евроскептицизам Григорија Божовића. *Печат*, број 372, 5. јун;
11. Бован, В. (1980). *Српски писци Косова и Метохије с краја 19. и почетка 20. века*. Приштина: Јединство;
12. Бован, В. (2013). *Српска народна књижевност*. Косовска Митровица: Филозофски факултет;
13. Богдановић, М. (1928). Григорије Божовић. *Црте и резе*. Београд;
14. Васиљевић, Ј. Х. (1995). *Муслимани наше крви*. Приштина: „Григорије Божовић“;
15. Велмар-Јанковић, С. (2004). Легендарни дух прошлости. *Григорије Божовић у међуратној књижевној критици*. Приштина: Институт за српску културу;
16. Винавер, С. (2004). Са крвавога и жалнога југа. *Григорије Божовић у међуратној књижевној критици*. Приштина: Институт за српску културу;
17. Вишеславцев, Б. (1996). *Етика преображеног ероса. Срце у хришћанској и индијској мистици*. Београд: Логос;
18. Вукановић, Т. (1998). *Дреница*. Приштина;
19. *Време вакат земан. Аспекти времена у фолклору, зборник радова*. Уредник Лидија Делић. Београд: Институт за књижевност и уметност;
20. Горанци, муслимани и Турци у шарпланинским жупама: проблеми садашњих услова живота и опстанка. Зборник радова са „Округлог стола“ одржаног 2000. у САНУ;
21. Golijanin Elez, S. (2010). Intertekstualnost i identitet (antički mit u poeziji Miodraga Pavlovića. *Riječ, časopis za slavensku filologiju*, god. 16. sveska 3. Rijeka;
22. Грковић, М. (1977). *Речник личних имена код Срба*. Београд: Вук Караџић;
23. Gura, A. (2005). *Simbolika životinja u slovenskoj narodnoj mitologiji*. Beograd: BRIMO – Logos;
24. Dejzings, G. (2005). *Religija i identitet na Kosovu*. Beograd: Knjižara „Krug“;
25. Деретић, Ј. (1978). *Огледи из нашег народног песништва*. Београд;
26. Деретић, Ј. (1995). *Загонетка Марка Краљевића*. Београд;
27. Детелић, М. (2016). *Биље у традиционалној култури Срба*. Приручник фолклорне ботанике, књига 1. Нови Сад: Филозофски факултет;
28. Detelić, M. (2007). *Epski gradovi: leksikon*. Beograd: Balkanološki institute SANU;
29. Детелић, М, Илић, М. (2006). *Бели град. Поетика епске формуле и словенског топонима*. Београд: Балканолошки институт САНУ;
30. Ђорђевић, Т. (1958). *Природа у веровању и предању нашега народа I*. Београд: Научно дело;
31. Ђорђевић, Т. (1984). *Наш народни живот*. Београд: Просвета;
32. Elijade, M. (1970). *Mit i zbilja*. Zagreb: Matica hrvatska;
33. Elijade, M. (2003). *Sveto i profano*. Novi Sad;
34. Зечевић, С. *Српска етномитологија*. Београд: Службени гласник;
35. Зечевић, С. (2007). *Митска бића српских предања*. Београд: Службени гласник;
36. Златановић, С. (2003). *Свадба – прича о идентитету*. Београд: Етнографски институт САНУ;
37. Zima, L. (1988). *Figure u našem narodnom pjesništvu*. Zagreb: Jugoslovenska akademija znanosti i umjetnosti;
38. Jakobi, J. (1992). *Jungov put individuacije*. Beograd: Nolit;
39. Јеврић, М. (2016). Књижевно дело Григорија Божовића. *Поетика Григорија Божовића*,

- тематски зборник водећег националног значаја. Косовска Митровица: Филозофски факултет, 15-39;
40. Јевтовић, М. (1996). *Личност и књижевност дело Григорија Божовића 1*. Приштина: Институт за српску културу;
 41. Јевтовић, М. (1996). *Личност и књижевност дело Григорија Божовића 2*. Приштина: Институт за српску културу;
 42. Јевтовић, М. (1998). Јужна Србија у путописним трансверзалама Григорија Божовића. Зборник радова *Књижевност Старе и Јужне Србије до Другог светског рата*. Београд;
 43. Јеремић, Д. (1989). *Естетика код Срба*. Београд: САНУ;
 44. Јеротић, В. (1980). *Психоанализа и култура*. Београд: БИГЗ;
 45. Јеротић, В. (1990). *Јунг између Истока и Запада*. Београд: Просвета;
 46. Јеротић, В. (2000). *Хришћанство и психолошки проблеми човека*. Београд: Ars Libri;
 47. Јеротић, В. (2002). *Дарови наших рођака*. Београд: Ars Libri;
 48. Јовановић, А. (1977). Књижевни свет Григорија Божовића. *Књижевност Старе и Јужне Србије до Другог светског рата*. Београд;
 49. Јовановић, А. (1999). *Приповедачка хроника српског југа*. Београд: Народна библиотека Србије;
 50. Јовановић, Б. (1991). *Етнопсихологија данас*. Београд;
 51. Јовановић, Б. (1993). *Магија српских обреда*. Нови Сад: Светови;
 52. Јовановић, Б. (2000). *Дух паганског наслеђа у српској традиционалној култури*. Нови Сад: Светови;
 53. Јовичић, В. (1985). *Српски писци*. Београд: Просвета;
 54. Јунг, К. Г. (1996). *Човек и његови симболи*. Београд: Народна књига;
 55. Jung, K. G. (1984). *O psihologiji nesvesnog*. Novi Sad: Matica srpska;
 56. Jung, K. G. (2003). *Psihološki tipovi*. Beograd: Dereta;
 57. Калер, Џ. (1990). *Структуралистичка поетика*. Београд: СКЗ;
 58. Карановић, З. (2010). *Небеска невеста*. Београд: Друштво за српски језик и књижевност;
 59. Карановић, З, Јокић, Ј. (2016). *Биље у традиционалној култури Срба*. Нови Сад: Универзитет у Новом Саду, Филозофски факултет;
 60. Kvas, K. (2006). *Intertekstualnost i poeziji*. Beograd: Zavod za udžbenike;
 61. Koljević, S. (1982). *Ka poetici narodnog pesništva*. Beograd: Prosveta;
 62. Константиновић, З. (2002). *Интертекстуална компаратистика*. Београд: Народна књига;
 63. Kriger, M. (1982). *Teorija kritike*. Beograd: Nolit;
 64. Крњевић, Х. (1980). *Живи палимпсест или о усменој поезији*. Београд: Нолит;
 65. Кулишић, Ш. Петровић, П. Пантелић, Н. (1970). *Српски митолошки речник*. Београд: Издавачко предузеће „Нолит“;
 66. Лазић, Н. (2016). Одлике приповедачког поступка Григорија Божовића. *Поетика Григорија Божовића*, тематски зборник водећег националног значаја. Косовска Митровица: Филозофски факултет, 30-49;
 67. Лома, А. (2002). *Пракосово*. Београд: Балканолошки институт Српске академије наука и уметности;
 68. Lord, A. (1990). *Pevač priča I-II*. Beograd: Idea;
 69. Љубинковић, Н. (2010). *Трагања и одговори. Студије из народне књижевности и фолклора 1*. Београд: Институт за књижевност и културу;
 70. Љубинковић, Н. (2010). Косовска битка у своме времену и у виђењу потомака или логика

- развоја епских легенди о косовском боју. *Трагања и одговори. Студије из народне књижевности и фолклора I*. Београд: Институт за књижевност и културу;
71. Малиновски, Б. (1983). *Магија, наука и религија*. Београд: Просвета, 257-287;
72. Матицки, М. (2010). Модел патријархалне културе у приповеденој прози са темтиком Старе и Јужне Србије. Међународни тематски зборник *Косово и Метохија у цивилизацијским токовима*. Косовска Митровица: Филозофски факултет;
73. Meletinski, E. M. (1983). *Poetika mita*. Beograd: Nolit;
74. Meletinski, E. M. (2011). *O književnim arhetipovima*. Sremski Karlovci – Novi Sad: Izdavačka knjižarnica Zorana Stojanovića;
75. Милошевић Ђорђевић, Н. (1990). *Негативни јунак*. Београд: Белетра;
76. Милошевић Ђорђевић, Н. (2000). *Од бајке до изреке (Обликовање и облици српске усмене прозе)*. Београд: Друштво за српски језик и књижевност Србије;
77. Миљковић, М. (2016). Жанрови народне књижевности у стваралаштву Григорија Божовића. *Поетика Григорија Божовића*, тематски зборник водећег националног значаја. Косовска Митровица: Филозофски факултет, 237-255;
78. Недељковић, М. (1990). *Годишњи обичаји у Срба*. Београд: Вук Караџић;
79. Нојман, Е. (1994). *Историјско порекло свести*. Београд: Просвета;
80. Павловић, М. (1993). *Поетика жртвеног обреда*. Београд: Нолит;
81. Павловић, М. (1986). *Обредно и говорно дело*. Београд: Просвета;
82. Павловић, М. (2000). *Огледи о народној и старој српској поезији*. Београд: Просвета;
83. Палавестра, П. (1995). *Историја модерне српске књижевности – Златно доба 1892-1918*. Београд: СКЗ;
84. Перић, Д. (2006). Клетва: поетска врста и(ли) реторички жанр. *Жанрови српске књижевности: порекло и поетика облика*. Нови Сад: Филозофски факултет, (67-85);
85. Пешић, Р. Милошевић Ђорђевић, Н. (1984). *Народна књижевност*. Београд: Вук Караџић;
86. Петровић, С. (2001). *Облик и смисао*. Београд: Фабрика књига;
87. Петковић, Н. (1990). *Огледи из српске поетике*. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства;
88. Питулић, В. (2007). *Семантика божура*. Београд: КИЗ Алтера;
89. Питулић, В. (2011). *Трагом архетипа. Од усмене ка писаној речи*. Београд: Друштво за српски језик и књижевност Србије;
90. Питулић, В. (2013). Свето и профано у приповедачкој прози Григорија Божовића. Зборник радова *Наука и свет*. Ниш: Филозофски факултет, 110-121;
91. Питулић, В. (2016). Епски градови у приповедачкој прози Григорија Божовића. *Поетика Григорија Божовића*, тематски зборник водећег националног значаја Косовска Митровица: Филозофски факултет, 223-237;
92. Питулић, В. (2014). Култ јунака у приповедачкој прози Григорија Божовића. *Промисљања традиције: фолклорна и литерарна истраживања*. Београд: Институт за књижевност и уметност, 669-679;
93. Роровић, Т. (2007). *Реџник књижевних термина*. Beograd: Logos Art;
94. Продановић, Ј. (1932). *Наша народна књижевност*. Београд: Књижевне задруге;
95. Проп, V. (1982). *Morfologija bajke*. Beograd: Prosveta;
96. Радисављевић, З. (2015). *Живот и дело косовског Андрића*. Политика, 7. јун;
97. Раденковић, Љ. (1986). *Место истеривања нечисте силе*. Београд;
98. Раденковић, Љ. (1996). *Симболика света у народној магији Јужних Словена*. Ниш: Просвета; Београд: Балканолошки институт;

99. Савић, М. (2006). Документарно, фолклорно и романтичарско у приповеткама Григорија Божовића. Зборник радова *Језик и стил Григорија Божовића*. Косовска Митровица: Филозофски факултет,
100. Савић Ребац, А. (1932). *Предплатонска еротологија*. Скопље:
101. Самарција, С. (2008). *Биографије епских јунака*. Београд: Друштво за српски језик и књижевност;
102. Самарција, С. (2008). Пословице, благослови и клетве у усменој књижевности. *Књижевност и језик*, LV, св. 1-2, 13-47;
103. Самарција, С. (1997). *Поетика усмених прозних облика*. Београд: Народна књига;
104. Сикимић, Б. (1996). *Етимологија и мале фолклорне форме*. Београд: Институт за српски језик САНУ;
105. Скерлић, Ј. (199). Из Старе Србије. *Писци и књиге III*. Београд: Просвета;
106. Слијепчевић, П. (1929). *Анегдота као уметничко дело*. Цетиње:
107. Стакић, М. (2016). Психолошки приступ у карактеризацији женских ликова у приповеткама „Љута православка“ и „Две жене“ Григорија Божовића. Зборник радова *Поетика Григорија Божовића*. Косовска Митровица: Филозофски факултет, 103-121;
108. Сувајцић, Б. (2005). *Јунаци и маске*. Београд: Друштво за српски језик и књижевност Србије;
109. *Савремена српска фолклористика 1 и 2*. Уредиле Зоја Карановић и Јасмина Јокић. Нови Сад: Универзитет у Новом Саду-Центар за истраживање српског фолклора;
110. *Српско усмено стваралаштво*, књига 7. (2012). Уредник Бошко Сувајцић. Београд: Институт за књижевност и уметност;
111. Тешић, Г. (1990). *Утуљена баштина*. Београд:
112. Тодоров, В. (2013). *Историја, мит и ремитизација српског идентитета у прози Григорија Божовића*, бр. 5, Ниш: *Philologia Mediana*, 141-163;
113. Толстој, Н. И. (1995). *Језик словенске културе*. Ниш: Просвета;
114. Толстој, С. М. Раденковић, Љ. (2001). *Словенска митологија: енциклопедијски речник*. Београд: ZEPTEK BOOK WORLD;
115. Трбјеџанин, Ж. (2000). *Речник психологије*. Београд: Stubovi kulture;
116. Трифуновић, Ђ. (1968). *Српски средњовековни списи о кнезу Лазару и Косовском боју*. Крушевац: Багдала;
117. Трифуновић, Ђ. (1990). *Азбучник српских средњовековних књижевних појмова*. Београд: Нолит;
118. Ћосић, Б. (1927). У разговору са Григоријем Божовићем, приповедачем. *Реч и слика*. Београд, 73-83:
119. Фрејзер, Џ. (1992). *Златна грана*. Београд: БИГЗ;
120. From, Е. (1998). *Psihoanaliza i religija*. Beograd: Narodna knjiga „Alfa“;
121. Hark, Н. (1998). *Leksikon osnovnih jungovskih pojmova*. Novi Sad: Svetovi;
122. Fraj, N. (1979). *Anatomija kritike*. Zagreb: Naprijed;
123. Цветановић, В. (1994). *Антологија косовско-метохијских приповедача*. Београд: СКЗ;
124. Chevalier, J. Gheerbrant, А. (2007). *Rječnik simbola*. Zagreb: Kulturno-informativni centar;
125. Чајкановић, В. (1994). *Студије из српске религије и фолклора*. Београд: СКЗ;
126. Чајкановић, В. (1994). *Стара српска религија и митологија*. Београд: СКЗ;
127. Чајкановић, В. (1994). *Речник српских народних веровања о биљкама*, књига четврта.

Београд: Српска књижевна задруга;

128. Шутић, М. (2000). *Књижевна архетипологија*. Институт за књижевност и уметност.

7. Методе истраживања:

Значајну компоненту овог рада остварићемо тумачењем кључних мотива у стваралаштву Григорија Божовића са становишта **архетипске критике** која своју популарност у теорији књижевности достиже у првој половини 20. века. Интерпретирајући књижевни текст тако што се усредређује на архетипове у књижевном делу, архетипска књижевна критика има корен у *Златној грани* Џорџа Фрејзера, али свој врхунац достиже у делу Карла Густава Јунга, а затим и у студијама Нортропа Фраја, канадског теоретичара и књижевног критичара. Оправданост овог метода налазимо у исказу Нортропа Фраја у делу *Анатомија критике* „Предлажући, дакле, могућност архетипске критике, предлагем могућност да се данашње компаративно и морфолошко проучавање народних прича и балада прошири на преостали део књижевности“ (Фрај 1979:122). Потврду за потребом ове методе проучавања налазимо и у књизи В. Питулић *Трагом архетипа*, у тексту *Функција симбола у приповедању Григорија Божовића*: „Ако пођемо од чињенице да Григорије Божовић ствара у специфичној етнопсихолошкој заједници, као и од чињенице да у приповедању користи симболе из народног стваралаштва, јасно је да се у том случају може применити архетипска критика“ (Питулић 2011:123).

Истражујући интертекстуалност у књижевном опусу Григорија Божовића трагајући за жанровима народне књижевности и њиховој функцији, применићемо **структуралистички метод**. Божовићево књижевно дело проткано је бројним жанровима народне књижевности те пружа могућност за анализу макроструктура и микроструктура.

Компаративни метод користићемо да јасније дефинишемо Божовићеве ликове, упоређујући њихове поступке и посматрајући их у односу према другима и на тај начин ћемо увидети њихове сличности и разлике. Како смо већ навели, Божовић своју поетику гради на опозицијама некад/сад и ми/они, тако да ће бити непоходно поредити на који начин се у књижевном тексту преплићу прошлост и садашњост и које су то верске и културолошке разлике које нас раздвајају, али и спајају.

Уочавањем међусобних утицаја обреда и књижевности могуће је превладати једностарно тумачење о њиховим односима. С обзиром на то да је тема овог рада интердисциплинарна, потребно је применити и **херменеутички метод**, који је условљен посебним одликама текста. Д. Ајдачић предлаже да, приликом тумачења књижевног текста који садржи обред, „миметички или симболички“, истраживач примени ритуалистички приступ тумачења. „У ритуалистичком тумачењу књижевних дела указује се на обредне елементе у фикционалном тексту, расветљавају се односи обредне и необредне културе, својства обредних актера, радњи, формула, те тумачи исказани, подразумевани или прикривени смисао обреда који је књижевно представљен“ (Ајдачић 2007:69). Овим методом покушаћемо да утврдимо која је функција обреда као комуникационог система у уметничком тексту, као и хипотезу да обред често може бити

средиште сукоба, али и примирја између различитих верских заједница.

VII ЗАКЉУЧАК СА ОБРАЗЛОЖЕНОМ ОЦЕНОМ О ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ

КАНДИДАТА: Јелене Јевтић

НАПОМЕНА:

На основу наведених података о кандидату, Комисија констатује да је тема „Фолклорни подтекст у приповедачкој прози Григорија Божовића“ подобна за израду докторске дисертације.

На основу постављених циљева и очекиваних резултата, Комисија констатује да је предложена тема подобна за израду докторске дисертације у области историје српске књижевности

На основу наведених података о предложеним менторима, Комисија констатује да су др Валентина Питулић и др Небојша Лазић подобни за ментора предложене докторске дисертације.

На основу изнетог, Комисија предлаже Наставно-научном већу Филозофског факултета Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици да донесе позитивне оцене о подобности кандидата Јелене Јевтић и предложене теме докторске дисертације „Фолклорни подтекст у приповедачкој прози Григорија Божовића“ а да се за ментора именују др Валентина Питулић, редовни професор Филозофског факултета у Косовској Митровици и др Небојша Лазић, редовни професор Филозофског факултета у Косовској Митровици.

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ:

1. Валентина Питулић, редовни професор, историја српске књижевности, Филозофски факултет Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици

2. Небојша Лазић, редовни професор, историја српске књижевности, Филозофски факултет Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици

3. Бошко Сувајчић, редовни професор, народна књижевност, Филолошки факултет Универзитета у Београду (председник)

4. Бојан Јовић, књижевност 19. и 20. века, научни саветник, Институт за књижевност и уметност у Београду

5. Александар Костадиновић, доцент, историја српске књижевности, Филозофски факултет Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици